

1 Innhold

1 Lovgrunnlaget.....	3
1.1 Innledning.....	3
1.2 Pbl og forskrift om konsekvensutredning (2017)	4
1.3 Veileder planlegging sjøareal (2020), naturmangfoldloven og akvakulturloven	7
1.4 Forholdet mellom arealplan i sjø og arealplan på land.....	13
1.5 Formålet med konsekvensutredning, metodikk og KU-tema.....	13
1.6 Rundskriv om innsigelsesmyndighet fra Fylkesmannen (Oktober 2019)	15
2 Beskrivelse av KU-tema Jf. Planprogram	16
2.1 Biologisk mangfold og status verneområder i planområdet.....	16
2.2 Vill anadrom laksefisk.....	22
2.3 Marine ressurser.....	37
2.4 Forurensning og vannmiljø	37
2.5 Fiskeri og gyteområder.....	50
2.6 Etablert akvakultur.....	51
2.7 Alternative A-løsninger	55
2.8 Friluftsliv og rekreasjon/reiseliv	61
2.9 Barn og unge	62
2.10 Landskap og kulturminner	62
2.11 Ferdsel og farleder	65
2.12 Sosial og samfunnsmessig bærekraft	66
2.13 Matvareproduksjon og matvaresikkerhet.....	73
3 Konsekvensutredning av akvakultur etter innspill	77
3.1 Etablering av nye områder med akvakultur- enbruks A-områder	77
3.2 Konsekvensutredning av enkeltinnspill.....	79
3.2.1 1. Horta Nord i Leka kommune.....	79
3.2.2 2. Sklinna i Leka kommune.	88
3.2.3 3. Krekvika i Leka kommune.	100
3.2.4 Innspill 4-6, Korsnesstrømmen ytre i Nærøysund kommune.	108
3.2.5 7. Brattvika, Indre Folla, i Nærøysund kommune.	120
3.2.6 8. Ertibrakan i Nærøysund kommune.....	129
3.2.7 9. Bagresæt i Nærøysund kommune.....	135
3.2.8 10. Fjordholman i Nærøysund kommune.	144
3.2.9 11. Svinøyfjorden i Nærøysund kommune.	152
3.2.10 12. Strongtaren i Nærøysund kommune.	159
3.2.11 13. Arnøyfjorden i Nærøysund kommune.....	168

3.2.12	14. Gjerdinga i Nærøysund kommune.....	176
3.2.13	15. Hestøya i Nærøysund kommune.....	184
3.2.14	16. Samnesodden i Namsos kommune.....	192
3.2.15	17. Steinan i Namsos kommune.....	204
3.2.16	18. Fauskan i Flatanger kommune.	211
3.2.17	19. Mefallholman i Flatanger kommune.	219
3.2.18	20. Haraflesan i Osen kommune.	226
3.2.19	21. Stortaren i Åfjord kommune.....	236
3.3	Etablering av utvidede/nye områder med A flerbruk inkl. A.....	244
3.4	Innspill mot akvakultur fra organisasjoner/enkeltpersoner	301
4	Overordnet konsekvensutredning av akvakultur	306
4.1	Konsekvenser for areal.....	306
4.2	Konsekvenser for vannmiljø og organisk belastning	307
4.3	Konsekvenser av lus i produksjonsområder 2020.....	312
4.4	Konsekvenser for fiskeri	313
5	Samlet vurdering av virkninger av nye tiltak	314
5.1	Vurdering av virkning av de samlede arealbruksendringene.....	314
5.2	Effekter av planstrategi og arealavsetning	315
5.3	Samlede effekter av planen i forhold til naturmangfoldloven.....	317
5.4	Samlede effekter på samfunnsforhold og klima	321
5.5	Oppsummering i tabell.....	325
6	Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)	326
6.1	Fiskehelse og smitte fra NTNU.....	327
6.2	Klimatiske forhold	333
6.3	Skred mot installasjoner	335

assosierte plante- og dyresamfunnet. Den er et yngle- og oppvekstområde, gjemmested og beiteplass for fisk. Bløtdyrene og krepsdyrene i tareskogen er viktige som næringsdyr for fisk, krabbe og hummer. Noen fuglearter benytter også tareskogen som matfat. Tareskog har høy biologisk diversitet med mange fastsittende alger (epifytter) og dyr (epixoa) som vokser på stilkene og festeorganene. I tillegg lever frittlevende dyr på stilkene, festeorganene og i algene som vokser på tarestilkene.

Tareskogen har en vid utbredelse og står for en betydelig produksjon av organisk materiale. Tarearealet utenfor kysten er anslått å være omtrent like stort som arealet av dyrket mark i Norge.

Det er kommersiell utnyttelse av tareressursene i planområdet. Årlig høstes ca. 160 000 tonn tare langs kysten, og taretråling møter lokal motstand i planområdet. Pbl. har tidligere ikke hatt hjemmel for å lage bestemmelser om taretråling, da taretråling har vært hjemlet i havressursloven. I april 2020 avklarte KMD at kommunene kan lage egne bestemmelser for taretråling i sine sjøareal, og at plan- og bygningsloven sidestilles med Havressursloven.

Havforskningsinstituttet har i to studier fra 2020 konkludert med at konsekvensene av taretråling har begrenset effekt på områdene som tråles og på fisk.

Om lag 6 % av den stående biomassen på trålbart dyp ble høstet over fem år. Taretråling har en vesentlig effekt på økosystemet, men i et veldig begrenset område av den totale tareskogen, og derfor er de totale konsekvensene små: <https://www.hi.no/hi/nyheter/2020/januar/taretraling-har-begrenset-effekt-pa-fisk> Også naturen selv river opp tang og tare. I Flakstad i Lofoten ligger stortare skylt på land av store bølger.

Effekter av akvakultur på tareskog: Tare tar opp næringsstoffer gjennom bladets overflate og ikke gjennom røtter. Havforskningsinstituttet startet undersøkelser av «Effekter av akvakultur på grunne hardbunnsamfunn (0-25m)» på kysten i 2010. Utslipp av næringssalter og fine partikler som sedimenterer kan påvirke tang- og taresamfunn på hardbunn i nærheten av anleggene.

Det ble tatt video og dykkere undersøkte biologisk mangfold og tetthet av arter ved anlegget og på referansestasjon 1 km fra anlegget. I bølgeeksponerte områder vokste det fin tare rett bak anleggene ned til 25 meters dyp. Redusert nedre voksedyp for tare kan være et tegn på forringet miljøkvalitet, men forskerne fant ingen forskjeller i nedre voksegrense for tare ved anlegg og på referansestasjoner. Ruteanalysene på fem og ti meters dyp viste at artsrikdom og forekomst av arter var ikke forskjellige ved anlegg sammenliknet med referansestasjonene. Det er utarbeidet en egen rapport som gjelder taretråling.

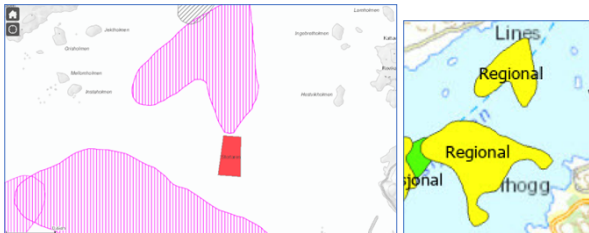
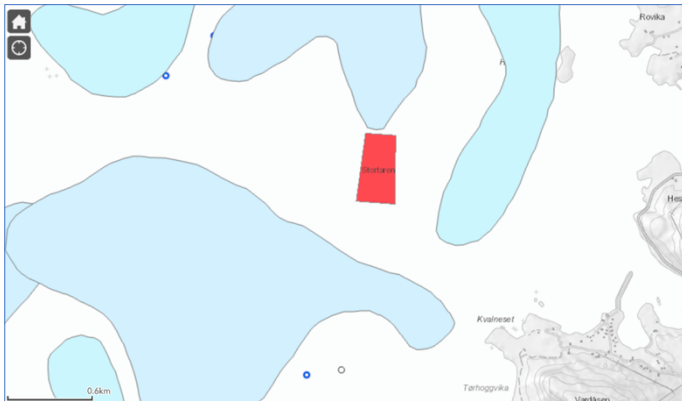
Sjøfugl kan påvirkes av akvakulturanlegg på ulike måter. Direkte negative effekter av akvakultur kan være bifangst i nett og at fugl skytes for å redusere predasjon på oppdrettsfisk eller blåskjellanlegg. I tillegg vil anlegg for både skjell og oppdrettsfisk legge beslag på habitater som sjøfugl ellers hadde kunne utnyttet.

Lokalt vil akvakulturanlegg kunne gi økt næringstilbud for enkelte arter sjøfugl, og dette kan føre til konflikter med næringen og er således en uønsket bieffekt. I hovedsak er det fiskespisende fugler som kommer i konflikt med oppdrettsanlegg for fisk, i første rekke ulike arter måkefugl (f.eks. gråmåke og fiskemåke), storskarv, toppskarv og gråhegre. Rundt oppdrettsanleggene blir det derfor lett en aggregering av sjøfugl og det er vanlig å benytte nett over merdene som beskyttelse mot fugl.

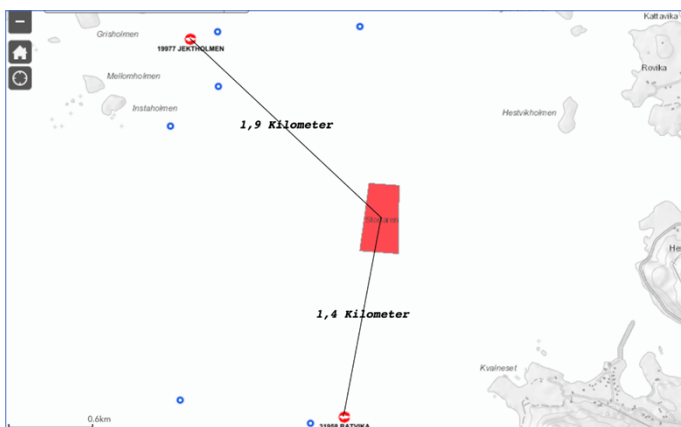
Omfanget av ærfuglpredasjon på blåskjell kan være omfattende. Selv om skjelldyrking i noen områder vil gi ekstra næringstilgang til ærfugl, er det ikke dokumentert at dette vil ha en signifikant betydning for artens populasjonsstørrelse.

Med støtte i dagens kunnskap er det ikke mulig å kvantifisere konsekvensene av akvakultur på sjøfugl. Når man ser bort fra eventuelle indirekte effekter ved at sjøfuglenes byttedyr beskattes for å brukes til fiskefôr, vil akvakulturens bruk av habitater (arealbeslag) trolig være den største påvirkningsfaktoren for sjøfugler. Hvordan dette arealbeslaget påvirker sjøfuglenes utbredelse, og hvilke konsekvenser dette igjen har for fuglenes overlevelse og reproduksjon, er det imidlertid vanskelig å estimere.

Commented [VK1]: Når det gjelder tareskog og sjøfugl vises det til de vurderinger som er gjort fra arbeidsgruppa (med unntak av representant fra Nærøysund) om temaet.

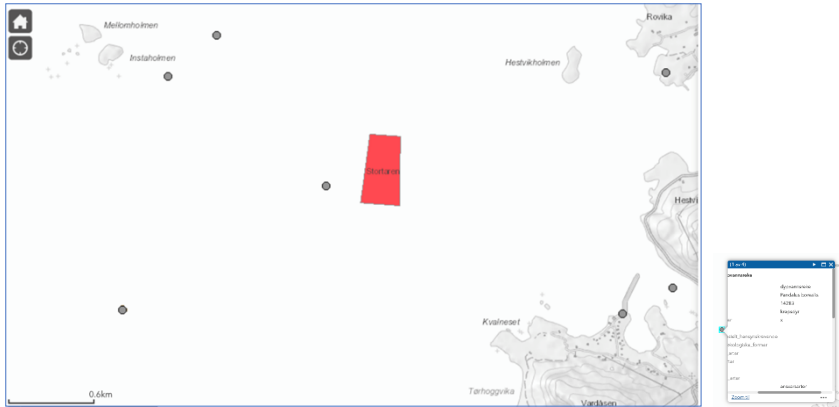

Etablert akvakultur: Det er 1,5 km til senter i anlegget Ratvika i sør som mest sannsynlig ligger i samme vannførende lag. Ratvika drives av annen aktør: Refsnes Laks AS og Salmar farming AS. Det er 1,9 km til nærmeste anlegg (Jektholmen, som også drives av Refsnes Laks AS og Salmar farming AS) på andre siden av Linesfjorden. De videre vurderingene om avstand og eventuell samdrift gjøres av Mattilsynet jf. akvakulturloven. Det har ~~vært~~ ikke vært akvakultur på lokaliteten tidligere.

Strømmodell Sinmod viser at anleggene sannsynligvis ligger i samme vannførende lag. Strømmodellering vil bli gjennomført i overordnet konsekvensutredning.

Det er ikke registreringer i naturbasen, artsdatabanken, viktige biotoper eller truede arter i området. jf. https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/naturtyper_marine_hb19, som synes å være i konflikt **utvidelse-avmed** tiltaket.

Naturmangfoldloven § 8 pålegger forvaltningen å innhente og legge til grunnkunnskap om natur når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet. Det er ikke registrert vesentlig regionalt viktige eller nasjonalt viktige marine naturtyper i eller ved området som vurderes avsatt til A. «Naturbase viser at det i området ikke er registrert arter av stor forvaltningsmessig interesse som påvirkes av tiltaket. Det er ikke registrert utvalgte naturtyper eller naturtyper kartlagt etter DN-håndbok 13 eller 19.» Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å treffe beslutninger.

§ 9 omhandler (føre-var-prinsippet). Foreligger det en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. Tiltaket vil ikke føre irreversibel skade da havbruk regnes som et reversibelt tiltak. Jf. Havforskningsinstituttet så restitueres brukte lokaliteter raskt ved brakklegging. Vi vurderer at vi har tilstrekkelig kunnskap om å treffe beslutning om at tiltaket ikke vil ha alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.

§ 10 omhandler økosystemtilnærming og samlet belastning. Det er ikke fare for høy samlet organisk belastning, da det er gode strømforhold jf. bunntopografien. Samlet belastning blir omtalt i overordnet KU, kap.4. i KU.

Prinsippet i § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver. Videre undersøkelser (mom-B evt. mom-C) vil bli gjennomført jf. akvakulturloven ved en eventuell søknad om etablering av akvakultur i arealet. Undersøkelsene betales av tiltakshaver.

§ 12 handler om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Tiltaket vil høyst sannsynligvis ha større effekt på natur og miljø hvis det flyttes på land i nærliggende områder. Tiltaket vil i tillegg kreve mye energi med å pumpe opp vann til et anlegg på land, noe som vil kreve store sjøvannsledninger. Mattilsynet er generelt skeptisk til fiskevelferd i landbaserte anlegg slik de fungerer i dag.

Strømforhold og vannmiljø

Det er gjennomført lokale strømmålinger i området der de nærmeste lokalitetene ligger.

Bunntopografien indikerer at det er gode bunnstrømforhold og liten fare for anrikning av organisk materiale. Ved evt. søknad om etablering er det krav om miljøundersøkelser, grabbprøver og strømmålinger ved bunnen, i vannsøyla og i overflata (mom-B evt. mom-C jf. akvakulturloven).

Vi vurderer at vi har tilstrekkelig kunnskap om å treffe beslutning om at tiltaket ikke vil ha alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.

§ 10 omhandler økosystemtilnærming og samlet belastning. Ved tiltak (jfr pbl kap. 20) skal nml §8-12 utkvitteres. Gjennomført. Samlet belastning blir omtalt i overordnet KU, kap.4. i KU.

Prinsippet i **§ 11** om at kostnadene ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver. Videre undersøkelser med grabbprøver, kjemiske analyser og strømmålinger på flere dyp og ved bunnen (mom-B evt. mom-C) vil bli gjennomført jf. akvakulturloven ved en eventuell søknad om etablering av akvakultur i arealet.

§ 12 handler om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Tiltaket vil høyst sannsynligvis ha større effekt på natur og miljø hvis det flyttes på land i nærliggende områder. Tiltaket vil ikke kunne flyttes på land nært omsøkt lokalitet. Det vil i tillegg kreve mye energi med å pumpe opp vann til et anlegg på land, noe som vil kreve store sjøvannsledninger og strøm. Lukket anlegg er lite aktuelt i et område uten infrastruktur.

Beredskap og ulykkesrisiko

Virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred er lite relevant ved lokaliteten. Det er ikke ras- og skredfare (310) i sjøen i det aktuelle området.

Oppsummering

Nytt areal som inkluderer A i Sandøya, Afjord kommune.	Positiv konsekvens +	Ingen konsekvens 0-alternativ	Negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens –tas ikke inn i planen
Følgende tema er vurdert				
MILJØ				
Verneområder og naturområder		Ikke registrert i foreslått areal		
Naturmangfold: tareskog og ålegraseng, korallrev og rødlistearter og gytefelt		Det er tareskog i arealet		
Vill anadrom laksefisk, laks og ørret. Lus og rømming			mulig	
Forurensning av vannmiljø og sedimenter			utslipp må godkjennes av fylkesmannen jf. forurensningsloven	
Friluftsliv og rekreasjon, barn og unge		Ikke registrert i foreslått areal		
Landskap, estetikk og støy, bosetting og fritidsbebyggelse		kan oppfattes som estetisk forurensning å se et oppdrettsanlegg		
Kulturminner og kulturmiljø		ikke registrert i foreslått areal		
SAMFUNN OG ØKONOMI				

Fiskeri		Ingen konsekvens?		
Etablert akvakultur		Tre stk i arealet		
Ferdseil og farleder		må godkjennes av kystverket jf. havneloven		
Reiseliv				
Befolkningsutvikling og sysselsetting	arbeidsplasser			
Næringsutvikling	ringvirkninger			
Kommuneøkonomi	havbruksfondet			
Matvareproduksjon og matvaresikkerhet	klimavennlig proteinproduksjon			
Anna:				
RISIKO OG SÅRBARHET				
Skred, direkte ras i sjø evt. mot installasjoner		Ikke relevant		
Klimarisiko ved havnivåstiging		Ikke relevant		
VURDERING AV KONSEKVENSER	Det er ikke konflikter med andre nasjonale eller vesentlig regionale interesser i areainnspillet som avsettes til flerbruk inkl. A. Fortøyninger under 25m kan gå ut i farledsarealet.			
KONKLUSJON	Arealet med unntak av aktive fiskefelt (reker) av regional viktighet og låssettingsplass avsettes flerbruk inkl. A hvis kommunestyret bestemmer det.			

I resten av Åfjord kommune har vi valgt å konsekvensutrede de detaljerte innspillene, da de totale innspillene er veldig store areal som omfatter farledsareal, naturområder, viktige fiskefelt, kvit sektor osv. Det er krevende å konsekvensutrede så store areal som innspillene omfatter i Åfjord kommune. Følgende KU mot sør er for detaljerte innspill.

3.2.8. Værøya øst. Åfjord kommune

Det er kommet innspill om å avsette areal til akvakultur **vest** av Værøya i Åfjord kommune.

Forslagsstiller: Salmar AS.

Nye teknologiske løsninger og nye driftsformer gjør det mulig med mer eksponert matfiskoppdrett. Å tilrettelegge eksponerte areal til akvakultur er i samsvar med Nasjonale forventninger til havbruk 2019-2023: *Fylkeskommunene og kommunene avsetter tilstrekkelig areal til ønsket vekst i oppdrett og havbruksnæringen gjennom oppdaterte planer, som også ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Strategier for utvikling av havbruk utenfor kysten inngår i planene.* Teknologi og driftsformer har utviklet seg mot etablering i mer eksponerte områder, og etablering utenfor kysten kan gi reduserte konflikter med vill androm fisk.

Commented [VK2]: Skal det være øst for, jf. Kartet nedenfor?

Oppsummering

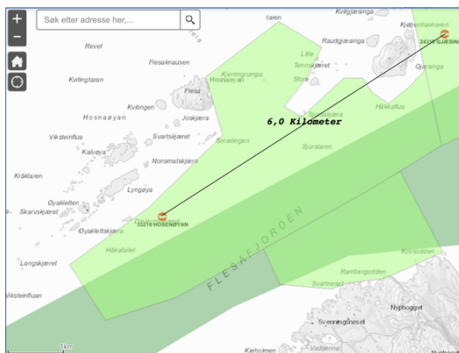
Nytt areal som inkluderer A i Værøya øst, Ålfjord kommune.	Positiv konsekvens +	Ingen konsekvens 0-alternativ	Negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens –tas ikke inn i planen
Følgende tema er vurdert				
MILJØ				
Verneområder og naturområder		Ikke registrert i foreslått areal		
Naturmangfold: tareskog og ålegraseng, korallrev og rødlistearter og gytefelt		registrert noe tare, samt teist og sidemåke i foreslått areal		
Vill anadrom laksefisk, laks og ørret. Lus og rømming			mulig	
Forurensning av vannmiljø og sedimenter			utslipp må godkjennes av fylkesmannen jf. forurensningsloven	
Friluftsliv og rekreasjon, barn og unge		ikke registrert i foreslått areal		
Landskap, estetikk og støy, bosetting og fritidsbebyggelse		kan oppfattes som estetisk forurensning å se et oppdrettsanlegg		
Kulturminner og kulturmiljø		ikke registrert i foreslått areal		
SAMFUNN OG ØKONOMI				
Fiskeri		registrert i arealet, må godkjennes av fiskeri-direktoratet jf. havressursloven	Redusert mulighet for bruk av aktive fiskeredsaker.	
Etablert akvakultur		To anlegg i arealet		
Ferdseil og farleder		må godkjennes av kystverket jf. havneloven		
Reiseliv				
Befolkningsutvikling og sysselsetting	arbeidsplasser			
Næringsutvikling	ringvirkninger			
Kommuneøkonomi	havbruksfondet			
Matvareproduksjon og matvaresikkerhet	klimavennlig proteinproduksjon			
Anna:				
RISIKO OG SÅRBARHET				

Oppsummering

Nytt areal som inkluderer A i Gjæsinga , Ålfjord kommune. Følgende tema er vurdert	Positiv konsekvens +	Ingen konsekvens 0-alternativ	Negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens –tas ikke inn i planen
MILJØ				
Verneområder og naturområder		Rikke egistrert i foreslått areal		
Naturmangfold: tareskog og ålegraseng, korallrev og rødlistearter og gytefelt		registrert noe tare og skjellsand i foreslått areal		
Vill anadrom laksefisk, laks og ørret. Lus og rømming			mulig	
Forurensing av vannmiljø og sedimenter			utslipp må godkjennes av fylkesmannen jf. forurensningsloven	
Friluftsliv og rekreasjon, barn og unge		ikke registrert i foreslått areal		
Landskap, estetikk og støy, bosetting og fritidsbebyggelse		Ikke relevant fra land i arealet		
Forsvaret				
Kulturminner og kulturmiljø		ikke registrert i foreslått areal		
SAMFUNN OG ØKONOMI				
Fiskeri		registrert i arealet, må godkjennes av fiskeri-direktoratet jf. havressursloven	Redusert mulighet for bruk av aktive fiskeredskaper.	
Etablert akvakultur		Flere anlegg nordøst i arealet		
Ferdsl og farleder		må godkjennes av kystverket jf. havneloven		
Reiseliv				
Befolkningsutvikling og sysselsetting	arbeidsplasser			
Næringsutvikling	ringvirkninger			
Kommuneøkonomi	havbruksfondet			
Matvareproduksjon og matvaresikkerhet	klimavennlig proteinproduksjon			
Anna:				

Fiskeri:

Det er flere passive fiskefelt (lys blå) oppdatert i 2019. Feltene (4 mindre i kontakt med arealinnspillet står oppført som slettes hos Fiskeridirektoratet, men fiskefeltet i farledsarealet står som A, nasjonalt viktig. Fortøyninger fra akvakultur ekskluderer fiske i aktive fiskefelt, for eksempel rekråling, men det samme gjelder ikke for passive fiskefelt (garn og line).

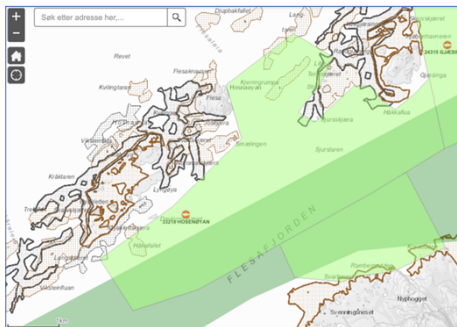

Etablert akvakultur: Det 6km mellom etablerte anlegg nærområdet. De videre vurderingene om avstand i forhold til smitte gjøres av Mattilsynet jf. akvakulturloven.

Friluftsliv: Det er ikke registrert statlig sikra friluftslivsområder, friluftaktiviteter eller kartlagte friluftsområder eller kulturminner som er i konflikt med det foreslåtte arealet.

Naturmangfold jf. naturmangfoldloven §§ 8-12

Det er forekomst av tareskog (brun innramming) og skjellsand (grå innramming) vest det foreslåtte arealet. Det er utarbeidet en egen rapport om tareskog i arbeidet med Kystplan Namdalen.

Det er ikke registreringer i naturbasen, artsdatabanken, viktige biotoper eller truede arter i området. jf. https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/naturtyper_marine_hb19, som synes å være i konflikt at arealet det foreslåtte arealet til akvakultur. Det er registrert teist, makrellterne, sildemåke, lunde svartbak og toppskarv i naturområdet og sild nord i naturområdet nordvest av det foreslåtte arealet. I det foreslåtte arealet er det listet marine arter som er bestemt i mom-b og -c undersøkelser.

Commented [VK3]: Dette stemmer ikke.

Saksprotokoll i Ålfjord kommunestyre - 02.04.2020**Behandling:**

Alf Håkon Skjærvik (Ap) stilte spørsmål om sin habilitet i bakgrunn av at han er ansatt i selskapet som har oppdrettskonsesjon i området.

Alf Håkon Skjærvik ble erklært habil i saken.

Voting:

Planutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ålfjord kommunestyre vedtar kommuneplanens arealplan 2019-2030 for område vest for Lauvøya som har vært unntatt fra rettsvirkning, avgrenset av farleder og grense til Ørland kommune, med de arealformål som fremgår av kartet nedenfor.

Det vedtas ingen endring av planbestemmelsene. Vedtatte bestemmelser for arealformålene BV-1 og NFFF-1 knyttes til de respektive arealene.

Det foreligger fortsatt innsigelse fra Fylkesmannen for de deler av området som gis arealformål BV-1 og planen kan av den grunn ikke egengodkjennes av kommunen. Planvedtaket oversendes Fylkesmannen i Trøndelag for meklings og eventuell endelig avgjørelse av kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Hjemmel for vedtaket er plan- og bygningsloven §§ 5-6, 11-15 og 11-16.

Konklusjon:

BV-1arealene som er til meklings omfatter areal-innspillet fra Salmar AS, og vi vil avvente resultatene fra meklings.

Commented [VK4]: Endelig vedtatt kommuneplan er i henhold til kartet ovenfor.

1.1 Innspill mot akvakultur fra organisasjoner/enkelpersoner

Det er kommet innspill om å avsette areal uten akvakultur til planen.

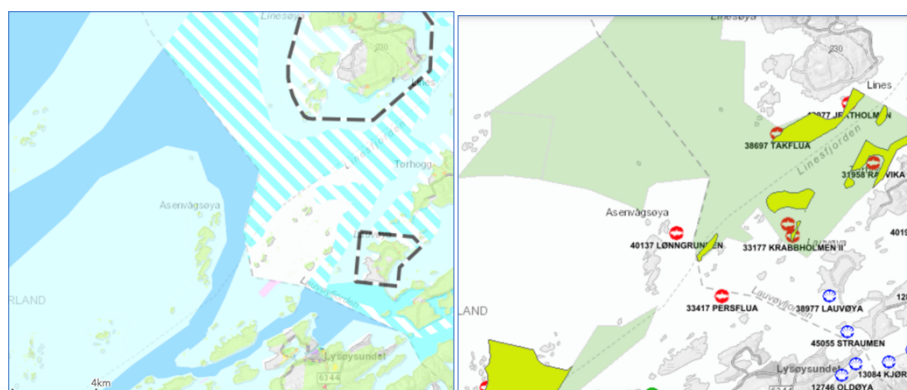
Ved **Salsbruket** i Nærøysund kommune:

Utenfor Salsbruket ønsker interessegruppa «Salsbruket i fokus» å sette en ny grense for flerbruksareal uten A i samsvar med rød linje under. Innspillet er delvis imøtekommet, og nye areal innenfor etablerte akvakulturanlegg er avsatt til FFFFN

Planstatus i området er store areal med flerbruk inkl. akvakultur og det er kommet innspill om enkelttiltak (Stortaren) og arealinnspl. Mørk grønt er areal som allerede inkluderer A, mens lys grønt er nye arealinnspl som er konsekvensutredet i kap. 3.2. Enkeltinnspillet Stortaren er konsekvensutredet i kap. 3.1.

Et hvitt areal sør i Åfjord er unntatt rettsvirkning.

Commented [VK5]: Arealformål er endelig vedtatt i kommunestyret 02.04.2020.

2 Overordnet konsekvensutredning av akvakultur

Formål/Hensikt med planen er jf. planprogrammet «Å sikre bærekraftig verdiskapning og gi mulighet for fortsatt vekst og utvikling av havbruksnæringa i regionen». Arealstrategien med vedtak i samtlige kommuner er å tilrettelegge areal for videre utvikling av akvakultur i regionen.

I vår plan er det kun akvakultur som skal konsekvensutredes. Det kreves reguleringsplaner for bygging av småbåthavner og ved mudring og dumping. Det er kommet innspill om nye lokaliteter og nye areal fra næringslivet. Tiltak er konsekvensutredet som enkelttiltak i kap. 3.1. og arealinnspill som arealendringer son inkluderer A i kap. 3.2.

I overordnet KU er det gjort forsøk på å konsekvensutrede tiltakene i forhold til hele planområdet. Det finnes ingen tydelig metodikk for overordnet KU. Vi har valgt å ta utgangspunkt i vannforskriften, da den vil legge premisser for kommunenes arealplaner når de regionale planene blir vedtatt. I overordnet KU blir det gjennomgått areal til akvakultur, effekter av akvakultur i forhold til lakselus og rømming og til slutt en vurdering av konsekvenser av å flytte anlegg på land jf. planprogrammet.

2.1 Konsekvenser for areal

Regjeringens mål er at Norge skal bli best på hav. Norge er i dag en av verdens ledende havnasjoner og de havbaserte næringene står til sammen ~~står~~ for om lag 70% prosent av våre eksportinntekter. <https://www.regjeringen.no/no/tema/hav/innsiktsartikler/havnasjonen-norge/id2605291/>

Vår kystlinje er en av verdens lengste, og vi råder over havareal som er mer enn fem ganger større enn vårt landareal og er verdens nest største eksportør av fisk og sjømat. Norge er også helt i front når det gjelder havforskning og ansvarlig forvaltning av havets ressurser. Havet er og blir en sentral bidragsyter til fremtidig velstand og vekst. OECD anslår at de havbaserte næringene kan doble sitt bidrag til den globale økonomien i 2030. Samtidig er havet under press som følge av klimaendringer, overfiske og forsøpling. Fremtidig vekst i havøkonomien fordrer at vi klarer å høste ressursene på en bærekraftig måte og at vi ser havet i et helhetlig perspektiv. Vi skal satse videre på de havnæringene hvor vi allerede er sterke, og samtidig stimulere til forskning, innovasjon og teknologiutvikling for å utvikle nye.

Et produksjonsanlegg i sjø krever areal. De siste tiårene er antall lokaliteter nærmest halvert, samtidig som produksjonen av laksefisk nærmest har fordoblet seg. Til tross for nedgang i antall lokaliteter så er det fysiske arealbeslaget til oppdrettsnæringa likevel stabilt. Hvis man summerer opp arealet av alle produksjonsanleggene som brukes for å produsere oppdrettsfisk i hele Norge, vil dette omtrent tilsvare arealet av Andøya i Nordland, 418 km². Dette er 0,5 prosent av arealet på norske fjorder, havner og bukter. Kystareal er dermed tilgjengelig for næringsutvikling.

Selv om arealet i det indre farvannet er 89 091 km², betyr det ikke at alt dette arealet kan brukes. Noen områder er for eksempel ikke egnet til å drive fiske eller å oppdrette fisk. Det kan være ulike årsaker til dette. Det kan være for grunt, for lite strøm eller for mye strøm. I noen områder er det flere brukere, som betyr at tallene for arealbruk ikke kan summeres. Alle brukerne av arealet til sjøs er ikke med i oversikten.

For å få en forståelse av arealbruken så sammenlignes den nasjonale arealbruken med indre farvann, marine verneområder og nasjonale laksefjorder.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

- Vi har brukt nyeste vitenskapelige kunnskap om artenes bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger i konsekvensutredninger
- Vi har brukt friluftskartlegging og samtale med kommuneplanleggere
- Vi har hatt samarbeid med ledende forskingsmiljø ved NTNU
- Viser også til litteraturliste

Konsekvensutredningen er i all hovedsak basert på tilgjengelig/kjent informasjon som er offentlig tilgjengelig gjennom tematiske digitale kartdata, vitenskapelige rapporter og utredninger. Gjennom innhenting av kunnskap mener vi at vi har et relativt godt kunnskapsgrunnlag som er lagt til grunn for de fleste av vurderinger gjort i planleggingen. Siden kunnskapsgrunnlaget stort sett er likt i hele planområdet gjøres det en felles vurdering i forhold til nml §8.

Det er ikke gjennomført særskilte grunnlags-undersøkelser for f.eks. å vurdere egnethet av nye, foreslåtte utbyggingsområder. Slike undersøkelser må gjøres av tiltakshaver selv i videre prosesser på tiltaks- eller detaljnivå jf. akvakulturloven der det er nødvendig.

Konklusjon: Kunnskapsgrunnlaget om verdiene i planområdet er vurdert til å være god nok for kommuneplan-nivået. Kunnskapen om effekten av ulike arealbruk på naturverdiene er imidlertid knyttet mer usikkerhet til. Dette gjelder i særlig grad påvirkningen som akvakultur og tarehøsting har på sårbare naturtyper og anadrom laksefisk i område. Det vurderes likevel at naturmangfoldlovens krav til kunnskapsgrunnlaget jf. § 8 er oppfylt for planområde som helhet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningsiltak.

I planen som helhet er det ikke lagt ut nye utbyggingsområder i områder som antas å forringe eller ødelegge leveområder for trua eller sårbare arter og naturtyper utover forholdene for anadrom fisk. Det er få av de fremtidige områdene som er i stor konflikt med naturmangfold, slik det er vurdert. Noen steder er konfliktnivået noe høyere, og der er samfunnshensyn blitt vektlagt.

Miljøovervåkning og tidsbegrensede konsesjoner er virkemiddel som kan benyttes for å følge opp miljøtilstanden i sårbare områder også etter at det er gitt konsesjoner for å drive akvakultur.

Vi viser til at manglende kunnskap ikke skal hindre forvaltninga til å ta beslutninger der det ikke er alvorlig fare for irreversibel effekter på havmiljøet. Etablering av akvakultur er reversible tiltak sammenlignet med landbruk.

Vi jobber ut fra å basere planen på etablert kunnskap. Ved søknad om etablering av oppdrett jfr. akvakulturloven så skal det bl.a. gjennomføres en kartlegging av arter og man får da kunnskap som ingen kartleggingsjobb er i stand til å gjøre for hele planområdet.

Vi viser til at vurderinger av lus og bruk av lusemidler ligger under fagmyndighet som er Mattilsynet, og ikke plan- og bygningsloven. Det kan også skje at man gjør valg hvor akvakultur blir prioritert på bekostning av natur.

Konklusjon: Vi finner kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillende i forhold til å fatte vedtak i saken.

Commented [VK6]: Det avhenger av arealformål og bestemmelser i det enkelte, konkrete området. I enkelte områder (jf. Tare-diskusjonene) er kunnskapsgrunnlaget for dårlig til å fatte vedtak som omfatter bruk som kan tenkes å være til skade for naturmangfoldet.

en nasjonal føring at akvakultur skal sikres tilstrekkelig areal til bærekraftig drift. Arealbehovene for akvakultur kan endre seg etter regjeringens vedtak om produksjonsområder og lakselus som miljøindikator.

Friluftsliv, reiseliv, landskap og naturmiljø

Det er lite utviklet metodikk for å vurdere virkningen av arealbruk i sjø. Det meste av aktuell ny arealbruk grunnnet akvakultur ligger lavt i landskapet og vil ikke være synlige fra store avstander. Hensynet til friluftsliv, landskap og kulturmiljø er tillagt vekt i konsekvensutredningene. Utbyggingsområder rammer ikke kjente kulturminner eller kulturmiljø. Samlet sett er den negative konsekvensen for landskapet i planområdet liten.

Villfisk og fiskeri:

Planområdet har betydelige fiskeri-interesser som gjennom konsekvensutredningen er veid opp mot andre samfunnsinteresser, i første rekke lokalitetsbehovet til oppdrettsnæringen. Oppdrett kan føre til tap av fiskeplasser og til påvirkning på fiskebestander. Det er særlig rekefeltene og gyte- og oppvekstområdene for fisk som er hensyntatt ved vurderingen av ny arealbruk. Samlet sett er konsekvensen for fiske i planområdet liten.

Flere kommersielt viktige bestander av marin fisk gyter langs kysten og inne i fjordene. Det har vært uttrykt bekymring for om lakseoppdrettsanlegg påvirker den naturlige gytevandringen til for eksempel torsk eller sild, eller at gytefelt blir påvirket ved at oppdrettsanlegg blir plassert i nærheten. Det har så langt vært vanskelig å bekrefte at lokale gyteområder i nærhet av oppdrettsanlegg skys av villfisk. Det antas derimot at direkte overlap mellom oppdrettsareal og gyteareal vil være negativt.

Rekefiskere har meldt om nedgang i rekefisket på grunn av utslipp av lusemidler fra akvakulturnæringa

FISKERIBLADET.NO

**Mente rekene var borte etter lusemiddel-
utslipp. Fangststatistikken sa noe annet.**

Commented [VK7]: Hva er hensikten med dette bildet og tittelen? Er dette en form for «dokumentasjon» som egner seg i en KU?